

Nøgletal til Lønforhandlingen

Den drivende kraft bag lønudviklingen er på langt sigt produktivitsudviklingen. Jo mere effektive medarbejderne er, desto højere løn kan de oppebære. På kortere sigt er det relevant at kigge på den nuværende økonomiske situation – både lokalt på virksomhederne, men også i hele landet.

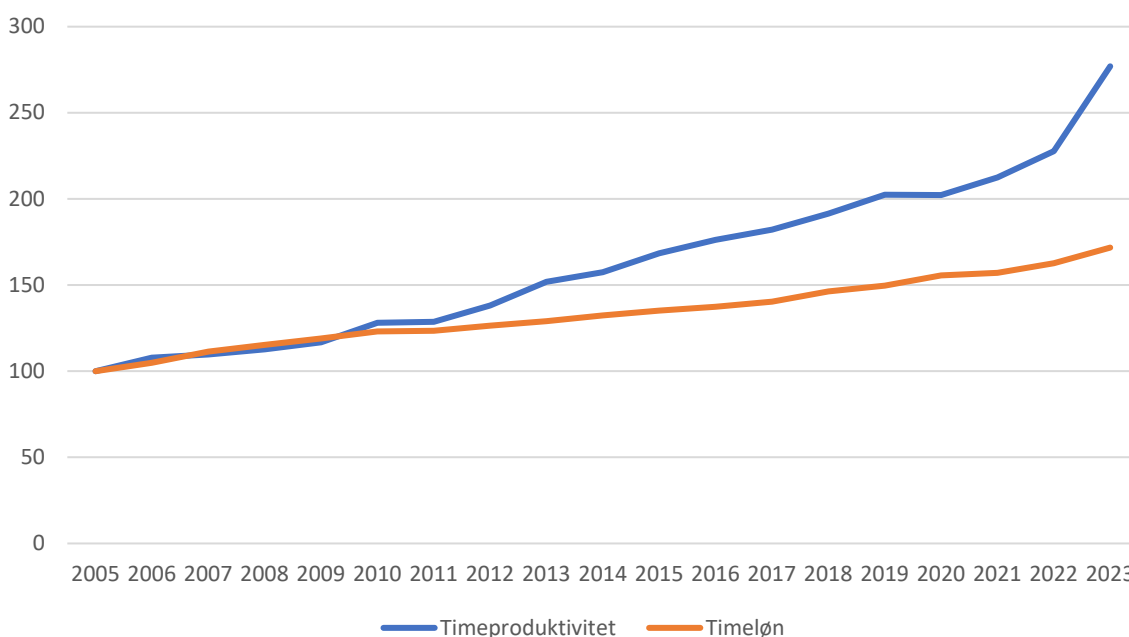
Timeproduktivitet og løn

Industrien i Danmark er kendetegnet ved et højt produktivitsniveau.

Timeproduktiviteten – altså værdien af de varer der kan produceres pr. time – er fra 2011 til 2023 i gennemsnit steget med 6,7 procent om året, *jf. figur 1*, men det har ikke haft den samme afsmittende virkning på lønudviklingen. For selv om der bliver produceret mere på den samme tid, så er timelønnen kun steget med 2,8 procent pr. år.

Lønudviklingen har traditionelt fulgt udviklingen i produktiviteten - dog med udsving under høj- og lavkonjunkturer. Men de seneste 12 år er lønnen altså haltet efter produktiviteten.

Figur 1. Udviklingen i industriens løn og produktivitet (indeks 2005=100)

Anm.: Timeproduktiviteten er målt som BVT i løbende priser pr. arbejdstime. Timelønnen er målt som lønsummen i løbende priser pr. arbejdstime.
Kilde: Danmarks Statistik, tabel NABB10 og NABP10

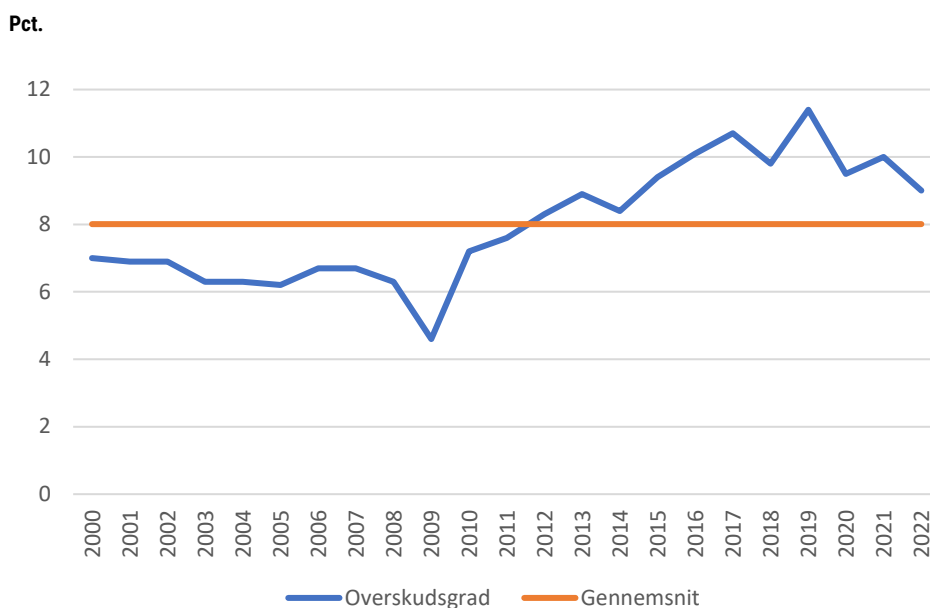
Overskudsgraden

Overskudsgraden viser, om virksomhederne tjener penge.

Og det gør industrivirksomhederne herhjemme som helhed. Overskudsgraden i de danske industrivirksomheder har de seneste 20 år ligget på cirka otte procent i gennemsnit, og der har været en tendens til, at overskudsgraden er steget i industrien efter finanskrisen, *jf. figur 2*.

De seneste år er overskudsgraden dog faldet på grund af corona og inflationskrisen. Men overskudsgraden har alligevel holdt sig over det historiske gennemsnit. Danmarks Statistik har endnu ikke offentliggjort data for 2023, men generelt har industrien klaret sig relativt godt. Samtidig har der været en solid jobfremgang.

Figur 2. Overskudsgrad i industrien

Anm.: Der er databrud i tidsserien i 2019. Udviklingen før og efter 2019, skal derfor tolkes forsigtigt. For at komme tilbage til 2000 er der kædet med data fra tabel REGN5A fra Danmarks Statistik.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, tabel REGN50A.

Beskæftigelsen

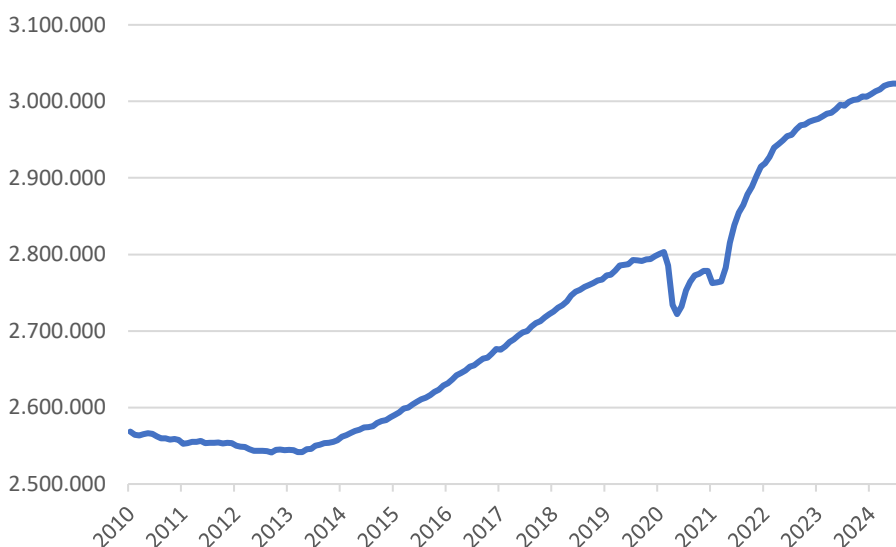
Tallene for beskæftigelsen siger noget om, hvor godt det går i Danmark. Er beskæftigelsen høj, vil det typisk betyde, at der er gang i erhvervslivet, og at det kan være svært at finde den nødvendige arbejdskraft.

Siden genåbningen efter coronapandemien er beskæftigelsen tordnet op, og vi har nu passeret en historisk milepæl på tre millioner beskæftigede lønmodtagere. Dermed er lønmodtagerbeskæftigelsen 219.000 personer højere end før coronakrisen. Aldrig før har så mange været i arbejde i Danmark.

Industrien har også klaret sig godt. Samlet er beskæftigelsen i industrien i dag cirka 27.000 personer højere end før coronapandemien.

Figur 3. Samlede antal beskæftigede lønmodtagere i Danmark, sæsonkorrigeret

Anm.: Seneste observation er august 2024.

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken, tabel LBESK03

Det er vigtigt at pointere, at der er store forskelle i udviklingen fra virksomhed til virksomhed og fra branche til branche. Det er derfor vigtigt, at du som tillidsrepræsentant tager fat i din lokale afdeling og undersøger status for arbejdsløsheden lokalt og inden for branchen samt virksomhedens økonomiske situation, inden du sætter dig til forhandlingsbordet.

Inflation

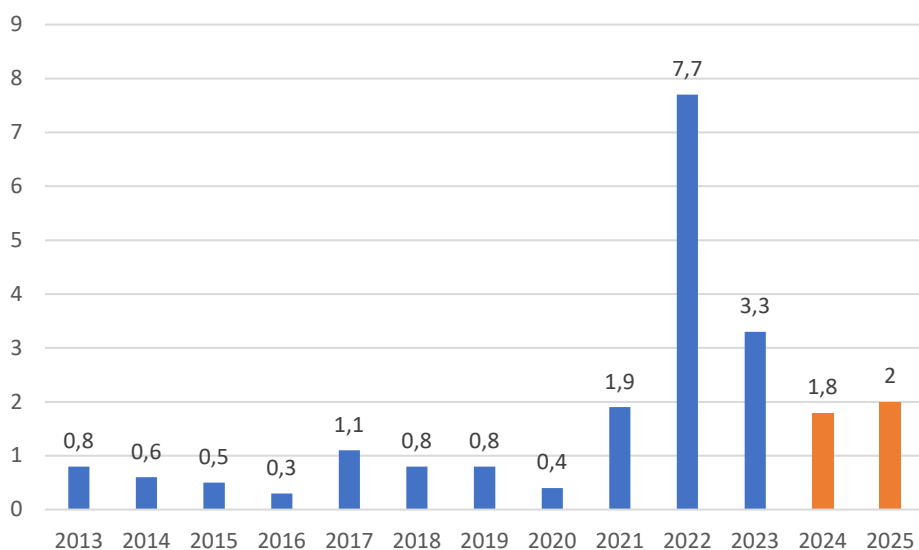
Inflationen er også et vigtigt nøgletal at tage med til lønforhandlingerne.

I 2022 oplevede danskerne de kraftigste prisstigninger siden begyndelsen af 1980'erne. Samlet landede inflationen for 2022 på 7,7 procent. Prisernes himmelflugt har været med til at udhule lønmodtagernes købekraft.

I 2023 er inflationen dog aftaget mærkbart, og nu vokser lønningerne kraftigere end priserne. Det har betydet, at den gennemsnitlige realløn nu er omtrent lige så høj, som før priserne gik amok for tre år siden. Med andre ord er købekraften genskabt. Men normalt ville reallønnen på tre år være vokset med mere end tre procent. Lønmodtagerne er derfor gået glip af en stor reallønsfremgang under inflationskrisen.

Derfor er der stadigvæk behov for pæne lønstigninger, men det er der også plads til. Konkurrenceevnen er rigtig stærk, og selvom den globale økonomi er udfordret, forventer mange prognoser alligevel, at der vil komme fremgang i eksporten. Samtidig eksporterer Danmark mange varer, som der - krise eller ej - er stor efterspørgsel efter ude i verden. Derfor er der også gode muligheder for reallønstabet er indhentet ved udgangen af i år.

Figur 4. I de kommende år forventes inflationen at holde sig omkring to procent

Anm.: Tallene for 2024 og 2025 er en prognose.

Kilde: Danmarks Statistik, PRIS9 og Økonomisk Redegørelse, august 2024, Økonomiministeriet.